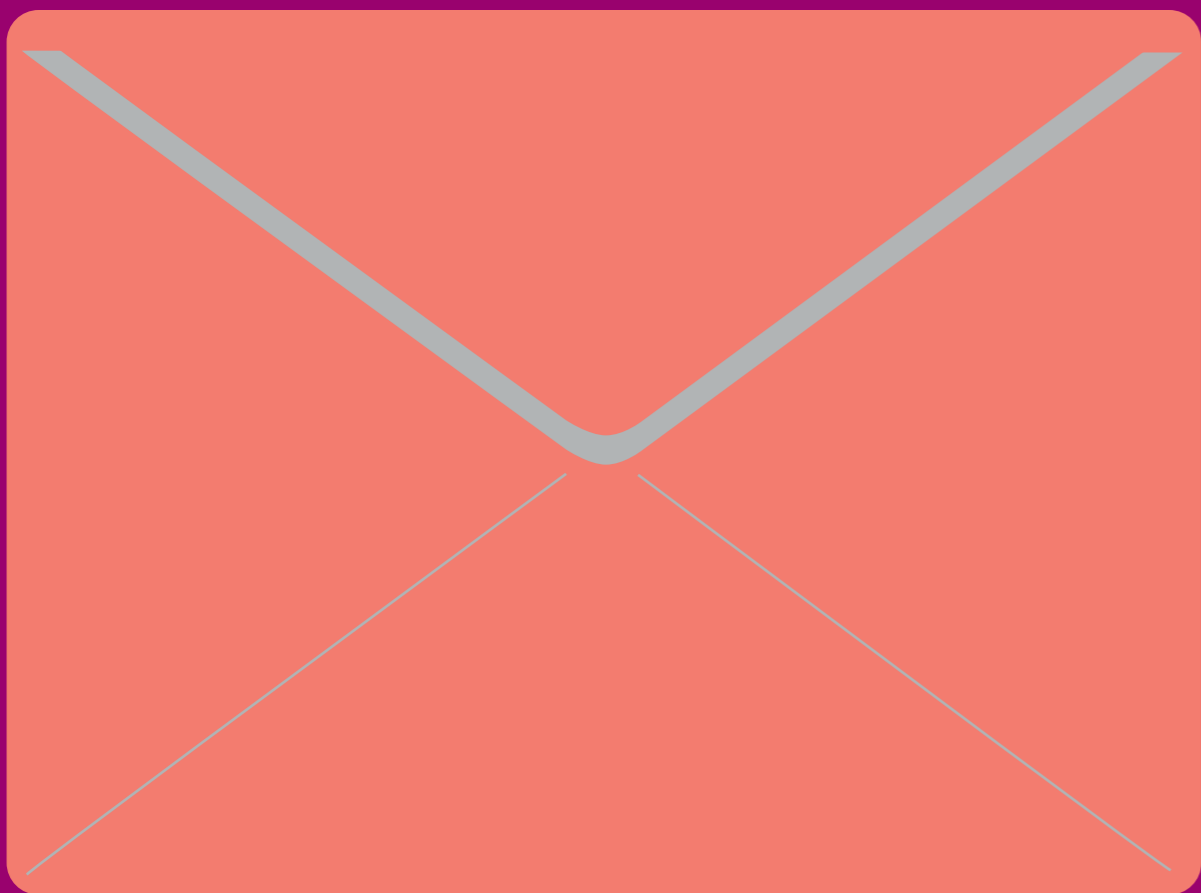

FORENA

Första årskullen i pension
efter 1994 års pensions-
överrenskommelse: Facit 45
procent av slutlönen i pension

STORA

PENSIONSRAPPORTEN

INNEHÅLL

Inledning	5
Sammanfattning	6
Facit: 1994 års pensionsöverenskommelse ger en pension på högst 45 procent av slutlönen	7
Låginkomsttagare får mer i pension än vad de fick i lön	9
Män får 63 720 kronor mer i pension per år än kvinnor	10
Ökad livslängd sänker den allmänna pensionen	11
Höjd pensionsålder räcker inte för att nå 60 procent i pension	13
Trots längre livslängd tar nästan alla ut pension vid 65 år	15
Pensionsreform 2024 – Forenas förslag till trygga pensioner	16

INLEDNING

År 2019 publicerade Forena sitt pensionspolitiska program, Pensionsreform 2024, där vi granskade samtliga tre delar av det svenska pensionssystemet, det vill säga allmän pension, tjänstepension och privat pensionssparande. I denna rapport uppdaterar vi programmets analysunderlag. Statistiska Centralbyrån har därför på vårt uppdrag gjort en särskild registerbearbetning och tagit fram uppgifter om förvärvsinkomster, pension, inkomster av kapital och bostadstillägg för personer födda 1954.

Personerna i denna årskull är unika i det avseendet att de är de första som fullt ut omfattas av det reformerade pensionssystemet som sattes i drift år 1999. Vi jämför bland annat pensionärernas totala pension med deras slutlön, det vill säga den genomsnittliga förvärvsinkomsten från de sista fyra åren före pension. Mot bakgrund av att det allmänna pensionssystemet baseras på livsinkomstprincipen har vi valt att endast ta med individer som är födda i Sverige eller som har ett invandringsår som ligger minst 30 år bakåt i tiden. Rapporten är skriven av Forenas samhällspolitiska chef Håkan Svärdman.

SAMMANFATTNING

1. Dagens allmänna pensionssystem sattes i drift år 1999, men det är först i år det är möjligt att beräkna vad personer som uteslutande omfattas av dagens system fick i pension när de fyllde 65 år. Forenas Stora pensionsrapport visar att dessa personer, som är födda år 1954 och gick i pension när de fyllde 65 år, i genomsnitt fick 45 procent i allmän pension i förhållande till deras slutlön. Det betyder att kompensationsnivån har rasat från 61 till 45 procent av slutlönen sedan den första årskullen gick i pension inom ramen för dagens allmänna pensionssystem. Årskullarna födda mellan åren 1938 och 1953 har fått en pension som har beräknats utifrån särskilda övergångsregler som även har inkluderat pensionsrätter från det tidigare systemet med folkpension och allmän tilläggspension (ATP). Det allmänna pensionssystemet har som målsättning att ge en pension på minst 60 procent av slutlönen, vilket inte har uppnåtts.

2. Den genomsnittliga allmänna pensionen för årskull 1954 uppgick till 13 672 kronor per månad före skatt. Om pensionsnivån bibehållits på 61 procent skulle pensionen ha varit 4 658 kronor högre per månad, det vill säga 18 330 kronor före skatt och 14 950 kronor efter skatt. Det som verkligen lyfter nyblivna pensionärer över fattigdomsgränsen är tillskottet från deras tjänstepensioner och privata pensionssparande. Det ger i genomsnitt en total pension på 73 procent, eller 22 077 kronor per månad före skatt och 17 640 kronor per månad efter skatt, för personer födda 1954.

3. Endast höginkomsttagarna fick en allmän pension som efter skatt översteg SCB:s gräns för låg ekonomisk standard med en marginal på 470 kronor per månad.

4. Män födda 1954 får 63 720 kronor mer i pension per år än kvinnor. Kvinnor födda samma år får i genomsnitt en total pension på 19 580 kronor per månad, vilket motsvarar 79 procent av den genomsnittliga pensionen för män i samma årskull (24 890 kronor per månad).

5. Morgondagens pensionärer kan få det väsentligt sämre på grund av att dagens pensionsfall kan förväntas fortsätta om inget görs. Pensionsnivån kryper under 45 procent av slutlönen för alla som är födda efter år 1963 och faller under 40 procent för alla födda efter år 1990.

6. Med pensionsgruppens förslag till riktålder höjs pensionerna till drygt 50 procent av slutlönen för de flesta årskullar födda efter år 1960.

7. Normen om att ta ut pension vid 65 år är stark. Drygt 50 procent i årskull 1954 tog ut hela sin allmänna pension när de fyllde 65 år. Inkluderas även de som redan innan 65-årsdagen hade tagit ut hela sin allmänna pension stiger andelen till hela 87 procent.

FACIT: 1994 ÅRS PENSIONSÖVERENSKOMMELSE GER EN PENSION PÅ HÖGST 45 PROCENT AV SLUTLÖNEN.

Dagens allmänna pensionssystem sattes i drift år 1999, men det är först i år det är möjligt att beräkna vad personer som uteslutande omfattas av dagens system fick i pension när de fyllde 65 år. Hittills har det endast varit möjligt att beräkna utfallet av allmän pension för den så kallade mellangenerationen som omfattar personer som är födda mellan 1938 och 1953. Deras pension beräknas utifrån både det tidigare pensionssystemet med folkpension och allmän tilläggspension (ATP) och dagens pensionsregler. Där pensionsandelen från dagens system utgjorde endast 20 procent för den äldsta årskullen. En andel som sedan ökade med 5 procent för varje ny årskull som gick i pension för att slutligen uppgå till 95 procent av pensionen för årskull 1953. Årskull 1954 är följaktligen den första årskullen som fullt ut omfattas av dagens pensionssystem. Det sker hela 25 år efter att en bred majoritet av Sveriges riksdag, bestående av Centerpartiet, Kristdemokraterna, Liberalerna, Moderaterna och Socialdemokraterna, ställde sig bakom 1994 års pensionsöverenskommelse som hade den uttalade målsättningen att pensionen skulle motsvara minst 60 procent av slutlönen.

Nu har vi facit på utfallet. Forenas beräkning visar att personer födda 1954 och som från och med 65 år tar ut hela sin allmänna pension får en genomsnittlig kompensationsnivå som motsvarar 45 procent av slutlönen. Det betyder att kompensationsnivån har rasat från 61 till 45 procent av slutlönen sedan den första årskullen gick i pension inom ramen för dagens pensionssystem. Och hela 15 procentenheter under målet om 60 procent i pension av slutlönen.

Även den sammanlagda pensionen, som består av allmän pension, tjänstepension och privat pension, har minskat sedan årskull 1938 gick i pension.¹ Omkring 90 procent av alla pensionärer har tjänstepension och drygt hälften har även privat pension. Under åren 2003–2010 sjönk den sammanlagda pensionsnivån trendmässigt för nyblivna pensionärer. Fallet sker från 86 till 76 procent av deras slutlön. Därefter steg pensionsnivån något och för att sedan stabiliseras runt 78 procent av slutlönen fram till att årskull 1950 år 2015. Därefter börjat åter pensionsnivån sjunka och nådde sin lägsta nivå hittills, 73 procent av slutlönen för årskullarna 1953 och 1954 (se diagram 1).

¹ Slutlönen definieras utifrån genomsnittet för pensionärernas förvärvsinkomst från de sista fyra åren innan de gick i pension. Hela pensionen jämförs mot hela slutlönen. Vi rensar alltså inte bort inkomster som ligger över pensionssystemets intjänandetak som idag ligger på 47 717 kronor per månad eller reducerar slutlönen till en pensionsgrundad inkomst (PGI), som motsvarar 93 procent av förvärvsinkomsten under intjänandetaket. Med total pension menas den sammanlagda summan av allmän pension, tjänstepension och privat pension.

DIAGRAM 1: TOTAL PENSION SOM ANDEL AV SLUTLÖN, PROCENT.

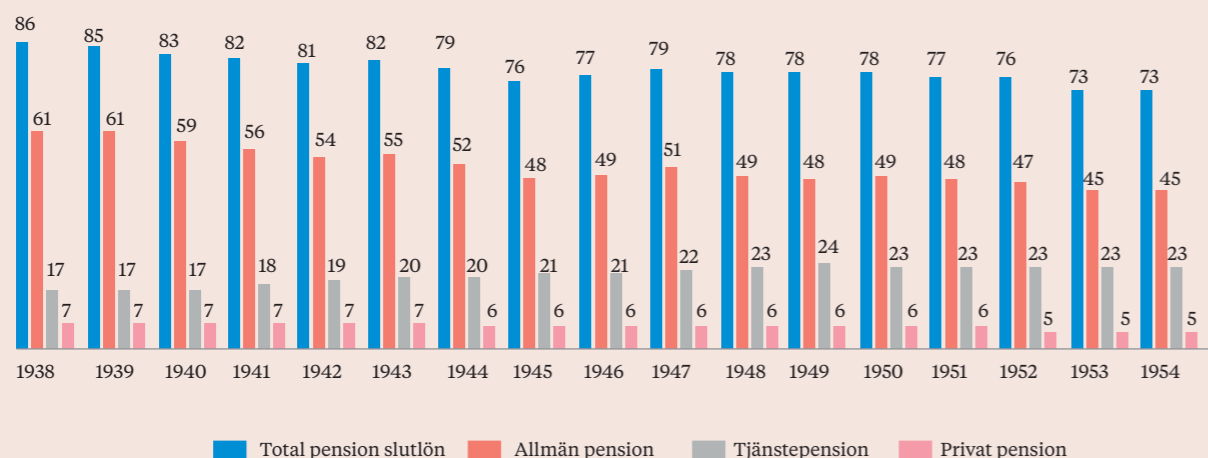
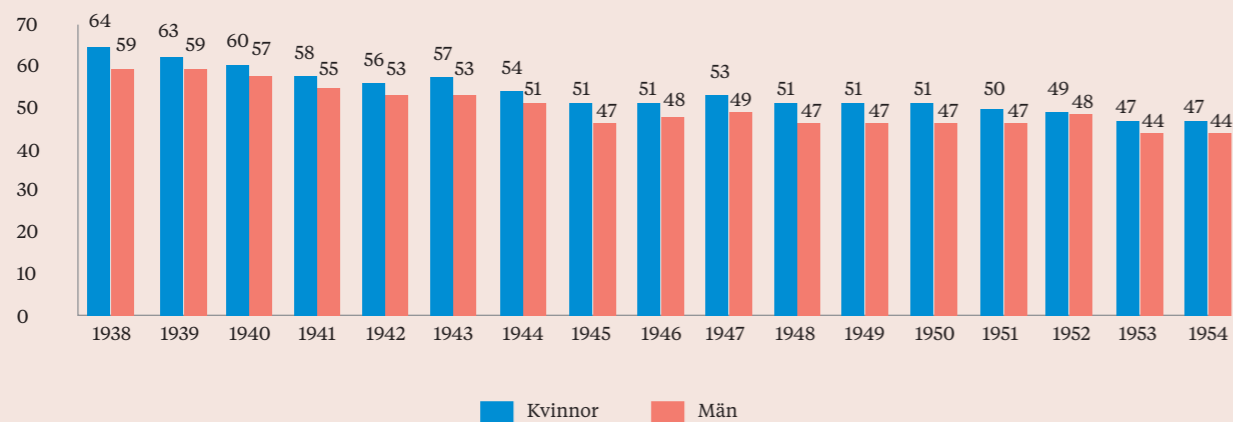

DIAGRAM 2: ALLMÄN PENSION AV SLUTLÖN FÖR FÖR KVINNOR OCH MÄN, PROCENT.

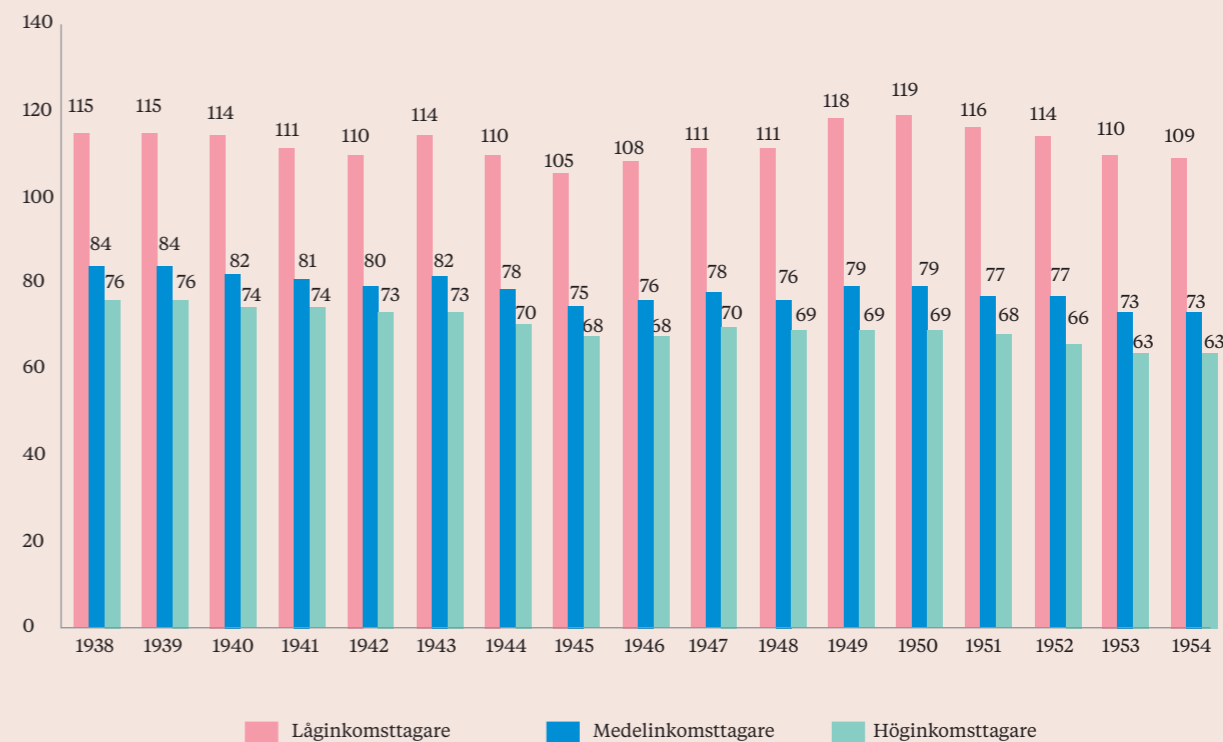
I kronor motsvarar den totala bruttopensionen 14 700 kronor per månad för årskull 1938, varav den allmänna pensionen uppgick till 10 500 kronor (i 2004 års priser). För årskull 1954 uppgick den totala bruttopensionen till 22 077 kronor per månad, varav 13 672 kronor i allmän pension (i 2020 års priser). Om den allmänna pensionen bibehållits på 61 procent av slutlönen som årskull 1938 uppnådde skulle pensionen ha varit 4 658 kronor högre per månad för årskull 1954, det vill säga 18 330 kronor före skatt och 14 950 kronor efter skatt.

Av våra siffror framgår inte hur många som har garantipension, men Pensionsmyndigheten kan visa att 30 procent av samtliga pensionärer över 65 år hade garantipension. Det är betydligt fler kvinnor än män som har garantipension, 77 respektive 23 procent. Vi kan emellertid i vårt underlag se hur stor andel av de nyblivna pensionärerna som har beviljats bostadstillägg. En märkbar ökning kan noteras. Från 8 till 12 procent när vi jämför årskull 1942 och årskull 1954. Andelen har mer än fördubblats hos männen som gick från 5 till 10 procent medan andelen ökade från 11 till 13 procent bland kvinnorna. Motsvarande andel med bostadstillägg hos samtliga pensionärer år 2020 var 13 procent.

LÅGINKOMSTTAGARE FÅR MER I PENSION ÄN VAD DE FICK I LÖN

För att få en uppfattning om pensionsnivån för olika grupper i samhället har vi delat upp samtliga pensionärer utifrån deras tidigare inkomstnivå. Personer som var låginkomsttagare innan pensioneringen fick en förbättring av sin ekonomiska situation som pensionärer. Deras totala pension motsvarar mellan 118 och 105 procent av slutlönen beroende på årskull. Medelinkomsttagare ligger på 84 – 73 procent av slutlönen medan höginkomsttagarna ligger på 76 – 63 procent (se diagram 3). För omkring en tredjedel av låginkomsttagarna förstärks den ekonomiska standarden ytterligare av att de har rätt till bostadstillägg. Även om låginkomsttagarna får en pension som är högre än tidigare lön är ersättningen låg. I genomsnitt får en låginkomsttagare som är född 1954 drygt 14 500 kronor i månaden i total pension före skatt, varav den allmänna pensionen uppgår till 11 000 kr i 2020 års priser. Medelinkomsttagare får 21 150 kronor i månaden varav 13 800 kronor i allmän pension. Höginkomsttagare födda 1954 har drygt 33 800 kronor i månaden i total pension och en allmän pension på 16 700 kronor i månaden. Skillnaden i allmän pension mellan låg- respektive höginkomsttagare är i genomsnitt 5 700 kronor i månaden. Flertalet låginkomsttagare är kvinnor, men andelen har minskat från 76 procent för årskull 1938 till 61 procent för årskull 1954. Medan andelen männen utgör 63 procent av höginkomsttagarna hos årskull 1954. SCB:s gräns för låg ekonomisk standard uppgick till 13 300 kronor per månad år 2020. Endast höginkomsttagarna fick en allmän pension som efter skatt översteg denna gräns med en marginal på 470 kronor.

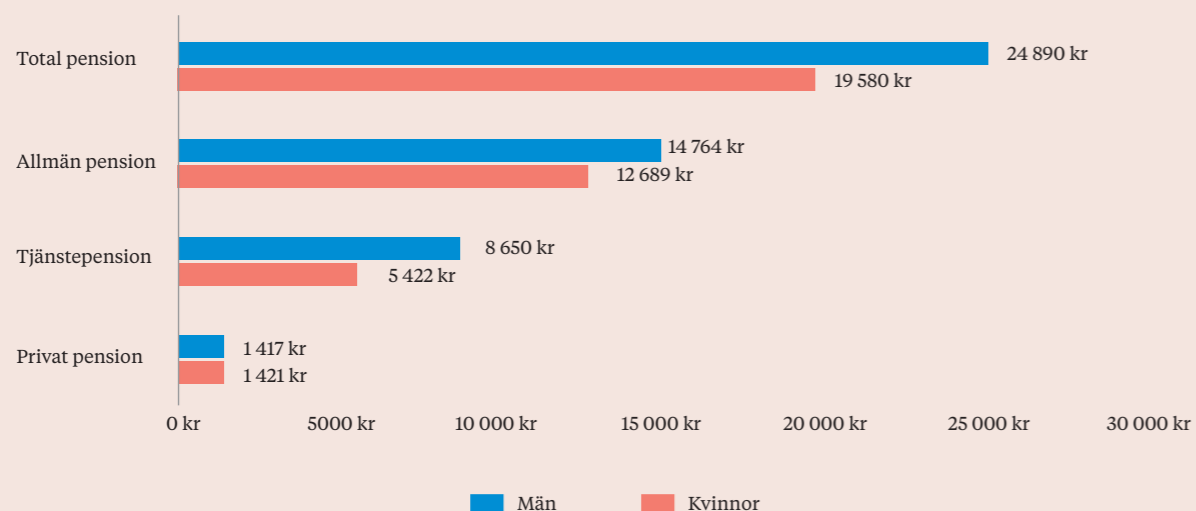
DIAGRAM 3: TOTAL PENSION SOM ANDEL AV SLUTLÖN FÖR LÅG-, MEDEL- OCH HÖGINKOMSTTAGARE, PROCENT

MÄN FÅR 63 720 KRONOR MER I PENSION ÄN KVINNOR

Vår undersökning visar att den genomsnittliga totala pensionsnivån för kvinnor födda 1954 uppgick till 19 580 kronor per månad, vilket motsvarar 79 procent av den genomsnittliga pensionen för män i samma årskull (24 890 kronor per månad) (se diagram 4). En skillnad på 5 310 kronor per månad eller 63 720 kronor per år. Sedan den första årskullen som gick i pension i det reformerade pensionssystemet har gapet minskat med 9 procentenheter. Det motsvarar en minskningstakt på en halvprocentenhet per år, vilket skulle kunna innebära att pensionsgapet mellan kvinnor och män försvinner år 2062.

DIAGRAM 4: PENSION FÖR KVINNOR OCH MÄN FÖDDA 1954, KRONOR/MÅNADEN

ÖKAD LIVSLÄNGD SÄNKER DEN ALLMÄNNA PENSIONEN

Att den totala pensionsnivån faller förklaras av att den allmänna pensionen successivt har minskat från 61 procent av slutlönen för årskull 1938 till 45 procent för årskull 1954. Pensionsfallet var som kraftigast när årskullarna 1940 till 1945 gick i pension, från 61 till 48 procent. Därefter steg den allmänna pensionen upp till 51 procent för att därefter återigen sjunka ned mot 45 procent av slutlönen. Den långsiktiga trenden med fallande allmänna pensioner beror huvudsakligen på att den förväntade livslängden ökar för varje ny årskull som går i pension. Trots den nedåtgående trenden stiger emellertid den allmänna pensionen med någon procentenhet under vissa år. Förklaringen är kopplad till pensionssystemets värdesäkringsmekanism, som kallas följsamhetsindex. De år följsamhetsindex inte överstiger tre procent kan vi notera att pensionsnivån sjunker, medan nivån stiger med ett eller par procentenheter de år följsamhetsindex överstiger tre procent (se tabell 1). För att kompensera effekten av följsamhetsindexeringen och den ökade livslängden skulle varje årskull födda efter år 1939 senarelägga sin pension med 3 månader jämfört med föregående årskull. Det betyder att årskull 1954 skulle ha gått i pension vid 69 år för att nå motsvarande andel i allmän pension som årskull 1938.²

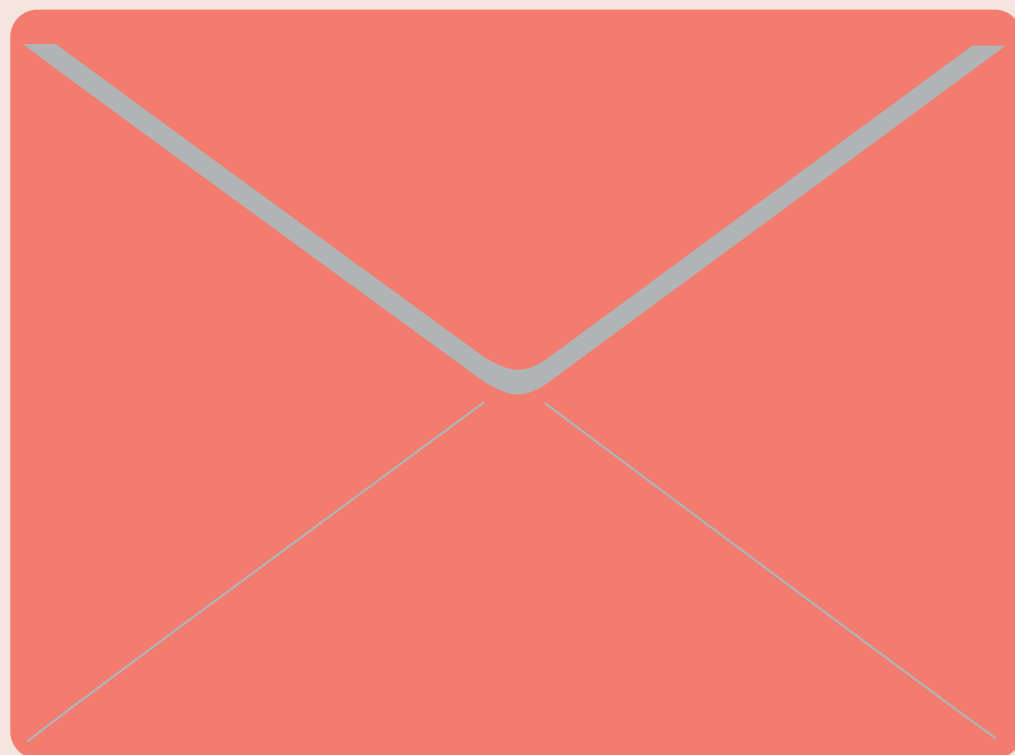
TABELL 1: SAMBANDET MELLAN NIVÅN PÅ DEN ALLMÄNNA PENSIONEN OCH FÖLJSAMHETSINDEX.

ÅRSKULL	BERÄKNINGSÅR FÖR PENSION	GENOMSnittlig ALLMÄN PENSIONS NIVÅ SOM ANDEL AV SLUTLÖN (%)	ÅRETS FÖRÄNDRING AV FÖLJSAMHETSINDEX (%)
1938	2004	61	1,8
1939	2005	61	0,8
1940	2006	59	1,1
1941	2007	56	1,6
1942	2008	54	2,8
1943	2009	55	4,5
1944	2010	52	-3
1945	2011	48	-4,3
1946	2012	49	3,5
1947	2013	51	4,1
1948	2014	49	-2,7
1949	2015	48	0,9
1950	2016	49	4,2
1951	2017	48	2,8
1952	2018	47	1,0
1953	2019	45	1,4
1954	2020	45	2,1
1955	2021	EJ BERÄKNAD	0,5

² Beräkningen baseras på följande antaganden. Årslönen för årskull 1954 uppgår till 360 584 kr och 61 procent i pension motsvarar då 219 956 kronor. Det betyder att årskullens nuvarande pension måste höjas med drygt 34 procent. För varje månad pensionen senarelägg höjs den med 0,7 procent. Divideras 34 med 0,7 blir det 48,57 månader. Pensionsåldern ska följaktligen senareläggas med 48 månader efter 65 årsdagen, vilket ger en alternativ pensionsålder på 69 år.

HÖJD PENSIONSÅLDER RÄCKER INTE FÖR ATT NÅ 60 PROCENT I PENSION

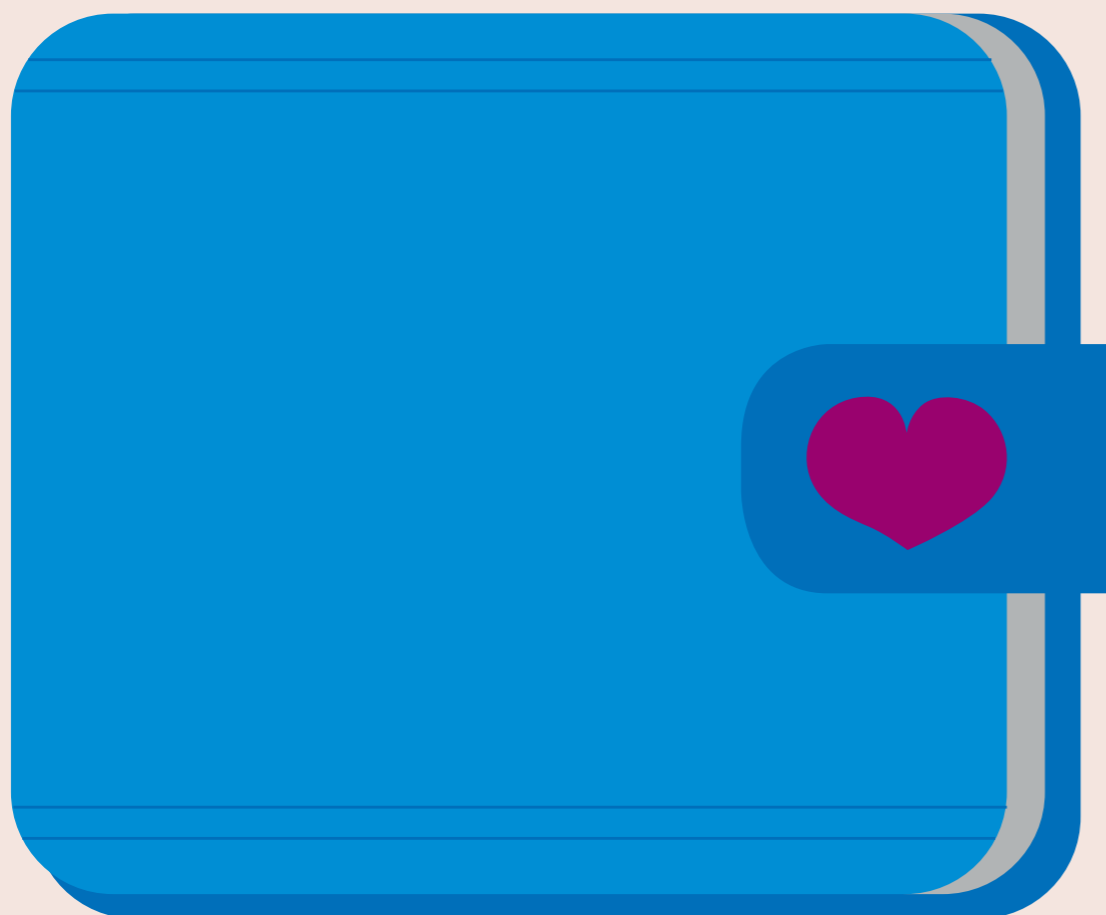
Hösten 2019 beslutade riksdagen om att införa en så kallad riktålder och att höja den tidigaste uttagsåldern för allmän pension från 61 till 62 år från och med år 2021. Avsikten är att riktåldern ska styra åldersgränserna i det allmänna pensionssystemet och angränsande socialförsäkringar och fungera som ett riktmärke för den enskilde individens pensionsbeslut. Åldersgränsen för att stå kvar i tjänst, den så kallades LAS-åldern, höjdes också år 2020 från 67 till 68 år. I tabell 2 redovisas när åldersgränserna för respektive årskull föreslås höjas. Höjningen av tidigast uttagsålder från 61 till 62 år gäller födda 1959. Nästa år planeras garantipensionsåldern höjas från 65 till 66 år, vilket kommer att gälla för årskull 1958. Samt att LAS-åldern lyfts ytterligare ett år, till 69 år. År 2026 är avsikten att samtliga åldersgränser är infasade med varandra, det vill säga att tidigast uttagsålder ska ligga tre år innan riktåldern som dessutom är densamma som garantipensionsåldern. LAS-åldern vill pensionsgruppen framöver knyta till riktåldern så att det blir en viss tidsrymd mellan de två åldersgränserna. Regeringen avser att under våren 2022 presentera en proposition för att lägga fast tidigare förslag till riktålder och tidigast uttagsålder. Pensionsgruppen har i promemorian Höjda åldersgränser i pensionssystemet och andra trygghetssystem (Ds: 2019:2) visat att de föreslagna åldersgränserna höjer pensionsnivåerna i genomsnitt till 53 procent av slutlönen. För att pensionsnivån ska komma upp till 60 procent krävs att pensionsrätten höjs från 17,205 till 18,5 procent. Tillsammans med tjänstepension beräknas den sammanlagda pensionen uppgå till 66 – 76 procent av slutlönen. En nivå som förutsätter att individen har en månadsinkomst på 31 000 kronor och arbetar heltid från och med 23 års ålder fram till riktåldern.

TABELL 2: PENSIONSGRUPPENS FÖRSLAG TILL NYA ÅLDERSGRÄNSER.

ÅRSKULL	TIDIGAST UTTAGSÅLDER	GARANTIPENSIONSÅLDER	RIKTÅLDER
1957	61	65	65
1958	61	66 (ÅR 2023)	66
1959	62 (2021)	67 (ÅR 2026)	67
1960	62 (ÅR2022)	67	67
1961	63	67	67
1962	63	67	67
1963	64	67	67
1964	64	67	67
1965	64	67	67
1966	64	67	67
1967	64	67	67
1968	64	68 (ÅR 2035)	68
1969	64	68	68
1970	64	68	68
1971	65	68	68
1972	65	68	68
1973	65	68	68
1974	65	68	68
1975	65	68	68
1976	65	68	68
1977	65	68	68
1978	65	68	68
1979	65	68	68
1980	65	68	68
1981	65	68	68
1982	65	68	68
1983	66	69 (ÅR 2051)	69

Vi har prövat effekten av riktåldern genom att göra en framskrivning av pensionsnivån som bygger på antagandet att alla årskullar födda efter 1954 kommer att tjäna in samma genomsnittliga pensionsrätt som årskull 1954 (se tabell 3).³ Ett genomsnitt som samlar summan av livets vändningar bättre än en ideal typfallsindivid. Av nedanstående tabell framgår att vår framskrivning ger en pensionsnivå på mellan 48 till 51 procent av slutlönen. Alltså något i underkant med Pensionsgruppens resultat på 53 procent av slutlönen.

TABELL 3: FRAMSKRIVNING FÖR ALLMÄN PENSION SOM ANDEL AV SLUTLÖN, PROCENT

ÅRSKULL	PENSIONS- NIVÅ VID 65ÅR	RIKTÅLDER	PENSIONS- NIVÅ ENLIGT RIKTÅLDER	ÅRSKULL	PENSIONS- NIVÅ VID 65ÅR	RIKTÅLDER	PENSIONS- NIVÅ ENLIGT RIKTÅLDER
1954	45%	65	45%	1979	41%	68	48%
1955	45%	65	45%	1980	41%	68	48%
1956	45%	65	45%	1981	41%	68	49%
1957	45%	65	45%	1982	41%	68	48%
1958	46%	65	45%	1983	41%	69	50%
1959	45%	66	47%	1984	40%	69	50%
1960	45%	67	50%	1985	40%	69	50%
1961	45%	67	49%	1986	40%	69	50%
1962	45%	67	49%	1987	40%	69	50%
1963	44%	67	49%	1988	40%	69	49%
1964	44%	67	49%	1989	40%	69	49%
1965	44%	67	48%	1990	40%	69	49%
1966	43%	67	48%	1991	39%	69	49%
1967	43%	67	49%	1992	39%	69	49%
1968	43%	68	51%	1993	39%	69	49%
1969	43%	68	50%	1994	39%	69	48%
1970	43%	68	50%	1995	39%	70	51%
1971	42%	68	50%	1996	39%	70	51%
1972	42%	68	50%	1997	39%	70	51%
1973	42%	68	50%	1998	39%	70	51%
1974	42%	68	49%	1999	38%	70	50%
1975	42%	68	49%	2000	38%	70	50%
1976	42%	68	49%	2001	38%	70	50%
1977	41%	68	49%	2002	38%	70	50%
1978	41%	68	49%	2003	38%	70	50%

⁴ Framskrivningen är baserad på den genomsnittliga pensionsbehållningen för årskull 1954 som uppgick till 2 777 705 kronor och en slutlön år 2020 på 360 584 kr/år. Pensionsbehållningen ökar därmed med 66 708 kr för varje år som pensioneringen skjut upp. Varje efterkommande årskull förväntas uppnå årskull 1954: ornas pensionsbehållning som divideras med Pensionsmyndighetens preliminära delningstal för pension vid 65 år samt det förslag till riktålder som framgår av proposition 2018/19:133 samt Pensionsmyndighetens typfallsmodell som anger riktålder för samtliga årskullar.

Framskrivningen är givetvis en grov förenkling som inte tar hänsyn till tänkbara förändringar av de förutsättningar som är viktiga för att människor ska kunna skaffa sig en trygg pension. Förändringar i samhällsekonomin tillväxt, sysselsättningen, arbetslösheten, sjukfrånvaron, löneutvecklingen samt avkastningen på kapitalet i AP-fonderna och de individuella premiepensionskontona kan snabbt påverka nivån på pensionerna. Vilket inte minst det senaste decenniet har visat.

TROTS LÄNGRE LIVSLÄNGD TAR NÄSTAN ALLA UT PENSION VID 65 ÅR

Av samtliga i årskull 1954 började 49 procent att ta ut hela sin allmänna pension när de fyllde 65 år. Inkluderar vi även dem som redan innan 65 årsdagen hade tagit ut hela sin allmänna pension stiger andelen till hela 87 procent. Endast 13 procent av årskullen hade inte börjat ta ut hela sin allmänna pension från och med att de hade fyllt 65 år. Motsvarande andel i årskull 1938 var hela 17 procent. I den årskullen var däremot 65-årsnormen starkare, hela 83 procent påbörjade helt uttag av allmän pension från och med sin 65 årsdag, medan endast 2 promille av årskullen tog ut hela pensionen innan 65-årsdagen, vilket motsvarar 180 personer. I årskull 1954 tog 36 438 personer ut hela sin allmänna pension innan 65 årsdagen, vilket motsvarar 38 procent av samtliga i årskullen.

PENSIONSREFORM 2024 – FORENAS FÖRSLAG TILL TRYGGA PENSIONER

För att lyfta den allmänna pensionen till minst 60 procent av slutlönen för vanliga löntagare och ge ett reellt skydd mot fattigdom föreslår Forena sex stycken reformförslag. Härigenom värnas principerna som låg till grund för 1994 års pensionsöverenskommelse som betonade arbete, trygghet och hållbarhet.

1. HÖJD PENSIONS RÄTT OCH PENSIONSÅLDER

- Återställ pensionsrätten från 17,205 till 18,5 procent, det vill säga att pensionsrätten ska motsvara 18,5 procent av en pensionsgrundad inkomst på högst 7,5 inkomstbasbelopp.
- Höjningen av pensionsrätten bör omfatta framtida såväl som redan intjänande pensionsrätter, vilket innebär att inkomstpensionerna för dagens och morgondagens pensionärer höjs med drygt 7 procent.

2. LIKVÄRDIG PENSIONS RÄTT PÅ INKOMST OCH SOCIALFÖRSÄKRINGSERSÄTTNING

- Pensionsrätten vid föräldraledighet, vård av barn, sjukfrånvaro och arbetslöshet bör beräknas på bakomliggande inkomst och inte på utbetald ersättning som idag.

3. ETT SÄKRARE PREMIEPENSIONSSYSTEM

- Traditionell pensionsförsäkring bör vara valbart i premiepensionssystemet.
- För att minska risken för kraftig värdeminskning av premiepensionskapitalet bör samtliga valbara fonder i premiepensionssystemet tillämpa åldersanpassad riskprofil för sparare som fyllt 60 år.
- Inför en insättningsgaranti i premiepensionssystemet som ersätter pensionskapital som förskingrats på grund av oaktsamhet eller avsiktligt av fondbolag.
- Rätten att överföra premiepension mellan makar bör slopas. Istället bör ekonomiska incitament för privat pensionsförsäkringssparande införas.

4. ETT TRYGGARE GRUNDSKYDD

- Inkomstindexera garantipensionen
- Stärk bostadstilläggets fördelningsmässiga profil.

5. UPPMUNTRA KOMPETENSUTVECKLING OCH OMSTÄLLNING

- Avsättningen till pension vid studier bör höjas för att minska risken för lägre framtida pension.

6. ANPASSA SOCIALFÖRSÄKRINGSSYSTEMET

- Åldersgränserna för socialförsäkringarna knyts till de nya åldersgränserna i pensionsystemet.
- En särskild åldersfaktor i sjukersättningssystemet bör införas för att förhindra en tidigare läggning av pensionsåldern hos äldre arbetskraft som av medicinska skäl inte kan förväntas arbeta fram till riktåldern.

FORENA

www.forena.se

info@forena.se

08-791 17 00

Tryck: Tellogruppen 2022